

— Bemutatózó —

Győri Hely- és Családtörténet-kutatók Baráti Társasága

A helyi csoportot 2021 januárjában – az éppen dúló koronavírus-járvány miatt – virtuálisan alakította meg 11 MACSE-tag, az akkori egyesületi szakmai titkár Vidóczy Tamás szervezésében. Ezt megelőzően a győri családtörténeti kutatók egymástól függetlenül, szigetszerűen tevékenykedtek. Intézményesített közösségük nem volt, noha ennek igénye évek óta rendszeresen fel-felmerült az egymást ismerők részéről. Az online időszakban elsősorban a majdani működés megalapozása folyt: kapcsolatok kiépítése a megyei levéltárakkal, könyvtárakkal, múzeumokkal, valamint tagok toborzása részben a személyes ismeretségekből kiindulva, részben a helyi sajtóban megjelentetett felhívások útján.

A személyes jelenléttel ténylegesnek nevezhető megalakulásra 2022. májusban került sor 18 fő részvételével, a győri Hotel Rába különtermében. Az első ismerkedés izalmát követően megállapodtunk a működésünk kereteiről: nyitott, tagdíj nélküli baráti társaságként definiáltuk magunkat, ahová a belépés feltétele csupán egy részletes bemutatkozás, és a jelentkező hozzájárulása ahhoz, hogy az adatait felvehessük a taglistánkra. Felmértük az igényeinket, pontosan milyen elemekkel tegyük tartalmassá és mindegyikünk számára a lehető leghasznosabbá tevékenységünket. Megjegyzendő, hogy ezt újra meg újra meg tesszük, tekintettel a taglétszám folyamatos növekedésére.

Működésünk három pillére:

Rendes ülések – minden hónap első szerdáján kerülnek megrendezésre.

Ezekre az alkalmakra előadásokat szervezünk. Az előadók részben társaságunk tagjai, részben meghívott szakemberek. Az elhangzó előadásokat 2022. decembertől rögzítjük. A helyszín a győri Brenner János Hittudományi Főiskola egyik előadóterme, aminek bérleti díját a MACSE állja a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. anyagi támogatásával.

Kötetlen beszélgetős összejövetelek – a hónap harmadik szerdájára tervezettek.

A rendes ülések lebonyolítására rendelkezésre álló időt teljesen egészében kitöltik az előre egyeztetett előadások és az azokat követő kérdések, válaszok. Rá kellett döbbernünk, hogy ezek az alkalmak nem tudják betölteni a csoport eredeti és talán legfontosabb célját: az egyéni kutatásaink előrehaladásának támogatását, az esetleges elakadásainkon való túllendülés segítségét. Ezt orvosolandó 2022 decemberében megfogalmazódott a tagság részéről, hogy a rendes ülések mellett vezessünk be előre nem tervezett tematikájú találkozók is, amikor alkalom nyílik a spontán beszélgetésre. Szempont volt az is, hogy ezeket az összejöveteleinket – a rendes ülések tantermi tanulós hangulatával szemben – kávéházi jellegű környezetbe helyezzük, kihasználva annak csapatépítő hatását.

Szervezett programok – eseti alkalmak.

Ide sorolhatók az elérhető távolságban lévő levéltárak, könyvtárak, múzeumok meglátogatása; egy-egy környékbeli település felkeresése, az ott fellelhető helytörténeti, családtörténeti emlékek megismerése.

Tagságunk egyáltalán nem homogén:

Vannak, akik csak saját vagy szűkebb-tágabb páttriájuk családjait, mások elsősorban egy-egy település helytörténetét kutatják.

Egyesek a családkutatásukkal éppen csak elinduló teljesen kezdők, ám akadnak több évtizedes helytörténeti munkásságot felmutatni tudó levéltáros és könyvtáros tagjaink is.

A közösségben legtöbbször győri vagy megyei illetőségűek, de van közöttünk burgenlandi, csallóközi, budapesti, sőt, egy jelenleg Szaúd-Arábiában élő is – de egy tényező biztosan összekapcsol bennünket: a Győr-Moson-Sopron vármegyére lokalizálható kutatási terület.

Egyaránt vannak unoka-korúak és már nagyszülő-korúak, ebből következően a tagok többsége aktív dolgozó, kisebb része nyugállományú.

1. kép. Társaságunk tagjainak és az MNL GYMSVGYL munkatársainak egy csoportja.

Múzeumok Éjszakája, 2022. június 25.¹

Visszatekintés az elmúlt hónapok eseményeire:

- 2022. június és szeptember, rendes ülések: a FamilySearch használatával ismerkedtünk László János tagtársunk vezetésével, kitérve a speciálisabb funkciókra, például a családfaszerkesztésre is.
- 2022. június 25., Múzeumok Éjszakája: a Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri Levéltárában tettünk látogatást (1. kép). Dancsecz Mónika igazgató és Áldozó István igazgatóhelyettes előadásában megismertük az ott őrzött dokumentumok közül elsősorban azokat, amelyek segíthetik a családtörténeti-helytörténeti kutatást. A források széles köréről kaphattunk nagyon hasznos, ilyen részletességgel eddig még nem hallott áttekintést: vármegyei és városi közgyűlési jegyzőkönyvek, nemesi és úrbéri összeírások, a legkülönbözőbb egyesületek, civil társulások működésének dokumentumai, határjárások leiratai, térképek. Reprezentálandó az egyes forrástípusokat, számos dokumentumot kézbe is foghattunk, tanulmányozhattunk. Az általános ismertetés után további előadások következtek. Tatai Zsuzsanna a tekintélyes győri polgárokat adó Mayer család fennmaradt irathagyatékának feldolgozásáról és az ennek révén kikerekedő regényes családtörténetéről beszélt (2. kép). Károlyfi Szabolcs egy rajkai kötődésű diplomata, Rakovszky Béla utazási jegyzeteinek feldolgozásáról és virtuális kiállításá formálásáról osztott meg részleteket, majd Pusztai Ferenc kalauzolásával megtekintettünk egy tablókiállítást „a létező szocializmus életvilágai”-ról. Különleges élményt jelentett, hogy a program zárásaként beléphettünk a levéltár raktárterébe, ahol rácsodálkozhattunk a hatalmas tárolórendszerekben őrzött iratok végelethatalan mennyiségére.

¹ <https://www.facebook.com/people/Megyei-Lev%C3%A9lt%C3%A1r-Gy%C5%91r/100069203199844/> (2022. dec. 29.)

2. kép. Tatai Zsuzsanna, az MNL GYMSVGYL főtanácsosa előadását hallgatjuk.
Múzeumok Éjszakája, 2022. június 25.²

- 2022. július, rendes ülés: Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára által őrzött dokumentumokról, az ottani kutatási lehetőségekről, valamint néhány győri kötődésű katona és egyházi személy megfigyelésével kapcsolatos dokumentumokról tartott előadást dr. Czapáry-Martincsevics András tagtársunk.
- 2022. augusztus, rendes ülés: Szervezési ügyekkel, a működésünk finomhangolásával, a jövőképünk megfogalmazásával foglalkoztunk.
- 2022. október, rendes ülés: Először Mécs László életét mutatta be dr. Czapáry-Martincsevics András, majd a katonaösk kutatásának lehetőségeiről beszélgettünk Karancsiné Böröczky Judit tagtársunk vezetésével.
- 2022. november és 2023. január, rendes ülések: Az anyakönyvezés kulisszatitkairól számolt be Kun Mária Klára, a Győri Anyakönyvi Hivatal nyugalmazott vezetője, csoportunk tagja. A tárgyalt témák a hallgatóság körében olyan nagy érdeklődést váltottak ki, hogy az eredetileg egy alkalomra tervezett beszélgetés két találkozáson sem fejeződött be, így a soron következő 2023. februári rendes ülésünkön még folytatjuk.
- 2022. december, rendes ülés: *A végrendeletek, mint a családtörténeti kutatások forrása* címmel tartott rendkívül érdekes előadást dr. Horváth József, a *Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér* igazgató-helyettese a végrendelet-kutatás kiemelkedő szaktekintélye. Szó volt az országszerte fellelhető végrendeletek feldolgozottsági szintjéről, elérhetőségéről. Néhány győri vonatkozású példa alapján ízelítőt kaptunk arról, hogy a végrendeletek információtartalma hogyan hasznosítható a családtörténeti kutatásokban.
- 2023. január, kötetlen beszélgetős összejövetel: Megismerkedtünk Baranyó Katalin tagtársunk munkásságának egy szeletével, a neves személyeket felsorakoztató magyar családok rendkívüli alaposággal és művészi igényel megrajzolt családfáival. (3. kép)

² <https://www.facebook.com/people/Megyei-Lev%C3%A9lt%C3%A1r-Gy%C5%91r/100069203199844/> (2022. dec. 29.)

3. kép. Baranyó Katalin (balról harmadik) családfa-ábrázolásait tanulmányoztuk.
Kötetlen beszélgetős összejövetel, 2023. január 12.

Terveink a közeli jövőre nézve:

- Az elérhető földrajzi távolságban lévő további levéltárak, könyvtárak, múzeumok felkeresése.
- Kapcsolatok kiépítése a környékbeli települések helytörténeti társaságaival, az általuk végzett kutatási tevékenységek részletes megismerése, együttműködési felületek keresése, egymás céljainak kölcsönös támogatása.
- A rendszeres üléseken zajló előadás-sorozat folytatása.
2023 első félévére tervezett témák, amelyek szervezése már folyamatban vannak:
 - családtörténeti traumakutatás,
 - a Mindszentpusztán birtokos nemesi családok története,
 - főnemesi családok kutatása,
 - Bőny község temetőjének és az ott nyugvó nevesebb családok története,
 - árvaszéki iratok, mint a családtörténeti kutatások forrásai.
- Tematikus kirándulások szervezése, részben kapcsolódva a rendszeres üléseinken zajló előadások témáihoz.
- A 2023 tavaszára tervezett győri MACSE Műhelykonferencia megszervezése.

Helyzetjelentés gyanánt elmondhatjuk, hogy a csoport sikeresen és eredményesen működik, mert igazán lelkes tagság élte. Létszámunk 49 fő, közülük aktívnak kb. 25-en tekinthetők. Az ülések 12-18 résztvevővel zajlanak.

Úgy érezzük, jó társaságba kerültünk!

Kovács Balázs (kovacs.balazs.gyor@gmail.com)
a Győri Hely- és Családtörténet-kutatók Baráti Társasága elnöke